

VIBORG
KOMMUNE

Revurdering af miljøgodkendelse

Uhre Dambrug

Indhold

Indhold	2
Påbud	5
Afgørelse.....	5
Dambrugets aktiviteter.....	5
Historik	6
Væsentlige miljøforhold	6
Oplysninger til brug for revurdering.....	7
Vilkår.....	8
Generelt	8
Indretning, drift og renseforanstaltninger	9
Udledning.....	10
Medicin og hjælpestoffer	11
Vaccination, medicin og hjælpestoffer	13
Egenkontrol	14
Støj	15
Vibrationer	15
Lugt.....	16
Affald	16
Slamdepot og slam	16
Driftsjournal	16
Kommunens bemærkninger	17
Klagevejledning	18
Søgsmål	19
Offentliggørelse og kopimodtagere.....	19
Lovgrundlag	19
Love, bekendtgørelse, vejledninger	19
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	21
Indretning og drift	21
Produktion og foderforbrug	25
Energiforbrug.....	25
Støj, lugt og vibrationer	26

Udledninger	26
Medicin og hjælpestoffer	28
Renere teknologi og BAT	30
Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold	32
Naturbeskyttelsesloven - §3 områder	33
Natura 2000 områder	33
Konklusion på den miljøtekniske vurdering	34
Ansøgningens sagsakter	34
Bilag 1: Oversigtskort, dambrugets indretning.....	35
Bilag 2: Stamoplysninger til beregning af medicinbehandling	37
Bilag 3: Behandling af hjælpestoffer	40

Stamblad for Uhre Dambrug

Navn	Uhre Dambrug
Adresse	Uhrevej 61, Kølkrå, 7470 Karup
Telefonnummer	5364 7376
Matrikelnumre	1i Uhre, gdr, Karup
Selskabsform	AS
Ejer	Hjarnø Havbrug AS
Ejers adresse	Snaptunvej 57b, 7130 Juelsminde
Kontaktperson (drift og miljø)	Britt Pedersen
Listebetegnelse, godkendelsesbekendtgørelsen	I202
Branchebetegnelse, godkendelsesbekendtgørelsen	Ferskvandsdambrug
Nace kode	50200
CVR-nummer	1603 8784
P-nummer	10117 46043
CHR-nummer	103734
Miljøgodkendelse er meddelt	19. januar 2023
Udmeldt foderforbrug (F _{till})	205,5 tons pr år
Nærrecipient	Karup Å
DVFI Faunaklasse (målsætningsopfyldelse)	Basisanalyse for VOP III: God økologisk tilstand, vandløbets målsætning er opfyldt med hensyn til smådyr. Tilstand er ukendt for fisk, makrofyter og fytobenthos.
Vandløbets vandføring (medianminimum)	1.050 l/s
Vandløbets vandføring (medianminimum) ved udløbet til Skive Fjord/ Limfjorden	4.439 l/s
Maksimal tilladt vandforbrug i dag	400 l/s fra Karup Å
Passageforhold	Fri faunapassage er etableret i 2004
Fjernrecipient	Skive Fjord/ Limfjorden
Tilsynsmyndighed	Viborg Kommune

PåbudAfgørelse

Der meddeles hermed påbud om revurdering af dambrugets miljøgodkendelse af 12. januar 2012 i henhold til miljøbeskyttelseslovens¹ § 41b samt dambrugsbekendtgørelsens² § 5. Påbud om ændrede vilkår for udledning af procesvand meddeles i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 30.

Dambruget er fortsat reguleret ved foderkontrol på baggrund af et udmeldt foderforbrug på 205,5 tons pr. år. Da dambruget ønsker at forblive på foderkontrol, skal påbuddet revurderes inden den 31. december 2026 jf. dambrugsbekendtgørelsens §26, stk. 3.

Påbud om revurdering meddeles på grundlag af indretningstekniske oplysninger i dambrugets miljøgodkendelse, fremsendte oplysninger samt supplerende oplysninger modtaget i forbindelse med kommunens behandling af sagen.

Tidligere VVM-screening og foreløbige vurdering jf. EF-habitatdirektivet vurderes stadig at være dækkende. Vilkår om afgitring er i dette påbud skærpet sammenlignet med miljøgodkendelsen af 12. januar 2012 af hensyn til seneste basisanalyse for habitatområde H40 samt nylige afgørelser ved EU-domstolen og Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Påbuddets vilkår fremgår af afsnittet "Vilkår". Vilkårene i dambrugets miljøgodkendelse af 12. januar 2012 bortfalder, når påbuddet er endeligt. Det vil sige, når klagefristen er udløbet eller eventuel klagesag er afgjort.

Med påbuddet stilles følgende vilkår, som skærper den hidtidige miljøgodkendelse:

- Kontinuerlig flowmåling i ind- og udløb
- 1 mm afgitring i dambrugets vandindtag
- 70% iltmætning i udløbet fra dambruget
- BAT-standard krav

Eventuel klage over påbuddet vil i henhold til miljøbeskyttelseslovens §95 have opsættende virkning.

Dambrugets aktiviteter

Hovedaktivitet

Dambruget modtager sættefisk på ca. 30 g og producerer fisk i størrelsen 600-1000 g til udsætning i virksomhedens havbrug.

Biaktivitet

Ingen.

¹ Lovbekendtgørelse 2023-01-03 nr. 5 om miljøbeskyttelse]

² Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug, BEK nr. 1567 af 7. december 2016.

Historik

Viborg Amt meddelte i afgørelse af 19. januar 1990 fodertilladelse med et udmeldt foderforbrug (Ftill) på 205,5 tons til Uhre Dambrug i henhold til bekendtgørelse om ferskvandsdambrug (BEK nr. 224 af 5/4/1989).

Uhre Dambrug fik i afgørelse af 12. juli 2006 meddelt tilladelse til indvinding af overfladevand til dambrugsdrift fra Karup Å med en maks. indvinding på 400 l/s svarende til ca. 40% af vandløbets medianminimumvandføring.

Dambrugets fremsendte ansøgning om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 i juni 2011.

Viborg Kommune meddelte miljøgodkendelse af Uhre Dambrug d. 12. januar 2012 inkl. VVM-screening og væsentlighedsvurdering efter EF-Habitatdirektivet med krav om revurdering i 2022. Miljøgodkendelsen blev meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 og i henhold til bekendtgørelse om ferskvandsdambrug (BEK nr. 1325 af 20/11/2006 eller BEK nr. 267 af 19. marts 2010).

Uhre Dambrug modtog tilladelse til indvinding af overfladevand til dambrugsdrift fra Karup i afgørelse af 10. april 2012.

Dambruget har ved konsulent Akva-Dam fremsendt oplysninger af 28 marts 2022 til anvendelse ved kommunens sagsbehandling af revurdering af miljøgodkendelse af Uhre Dambrug.

Nærværende afgørelse baserer sig på dambrugets nuværende indretning, dambrugets fremsendte oplysninger samt krav i bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug (BEK nr. 1567 af 07/12/2016)

Væsentlige miljøforhold

Dambruget indvinder vand fra Karup Å til dambrugsdrift og udleder vand fra produktionen tilbage til Karup Å indeholdende næringsstoffer, organisk materiale samt evt. hjælpestoffer og medicin.

Der er i 2004 gennemført et vandløbsrestaureringsprojekt ved dambruget, hvor dambrugets hidtidige vandindtag og stemmeværk blev fjernet. Projektet har bidraget til, at der i dag er fri passage forbi dambruget for vandløbets fisk og smådyr. Dambruget har siden indvundet vand på flad strøm.

Uhre Dambrug er i dag indrettet med 10 mm rist i udløbet og en 6 mm rist i indløbet. Med nærværende afgørelse skærper kommunen kravet til gitterafstanden i indløbsristen fra 6 mm til 1 mm af hensyn til forekomst af bæk- flod- og havlampretter i Karup Å (*se Miljøteknisk beskrivelse og vurdering*).

Oplysninger til brug for revurdering

Viborg Kommune har den 28. marts 2022 modtaget oplysninger til brug for revurdering af miljøgodkendelsen bl.a.

- Revideret kort over dambruget med vandflow mm.
- Ny beregning af medicinanvendelse

Dambrugets konsulent har samtidig anført, at der ikke er ændrede indretnings- eller driftsforhold sammenlignet med seneste afgørelse, og at dambruget ønsker at videreføre eksisterende vilkår for anvendelse af hjælpestoffer.

Der er i forbindelse med behandling af sagen indhentet supplerende materiale, og dambruget har haft udkast af revurderingen til gennemsyn.

Dambrugets konsulent har i den sammenhæng bemærket:

- Dambruget ønsker mulighed for produktion af regnbueørreder >1.000g og anmoder om tilpasninger af vilkår vedr. foderkvotient (Vilkår 14) og BAT (Vilkår 34) jf. dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser.
- Dambruget foreslår, at vilkåret omkring afgitring ikke skærpes i forhold til dagens indretning (6mm) og noterer, at dette er en overfortolkning af den pågældende afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Dambruget bemærker, at der ikke er lavet en konkret vurdering af den faktiske indretning og indvinding i forhold til risikoen for, at lampretarter på udpegningsgrundlaget for det nedstrømsliggende habitatområde kan påvirkes væsentligt.
- Dambruget foreslår videre, at relevante myndigheder kontaktes i spørgsmålet om påvirkning af bæk-, hav- og flodlampret.

Dambrugets bemærkninger anført i Bilag 4.

Kommunen har tilpasset vilkår om BAT og foderkvotient.

I forhold til dambrugets bemærkninger vedr. afgitring, så har kommunen foretaget en ny faglig vurdering, og har desuden forelagt sagen for DTU Aqua (Bilag 5).

Vilkår

Generelt

1. Påbuddet omfatter hele dambruget med tilhørende aktiviteter.
2. Dambruget skal indrettes og drives som beskrevet i de oplysninger, der ligger til grund for miljøgodkendelsen og denne revurdering og i henhold til de opstillede vilkår.
3. Fristen for overholdelse af vilkår vedrørende ændret indretning af dambruget er 12 måneder fra afgørelsesdatoen for:
 - a. 1 mm afgang i vandindtaget
 - b. Flowmåling i vandindtaget

Og 6 måneder for vilkår vedr.

- c. Flowmåling i det samlede afløb fra dambruget

Øvrige vilkår træder i kraft med det samme.

4. Ændringer eller udvidelser, som indebærer ændret forurening, må ikke igangsættes, før ændringen eller udvidelsen er godkendt af tilsynsmyndigheden. Det gælder såvel bygningsmæssige som driftsmæssige ændringer samt ændringer der medfører ændret affaldsfrembringelse.
5. Dambruget skal holde tilsynsmyndigheden orienteret om, hvem der til enhver tid er miljømæssigt driftsansvarlig på dambruget, herunder specielt ansvarlig for, at denne godkendelses vilkår er overholdt.

Såfremt der sker ændringer i dambrugets ejerforhold, skal tilsynsmyndigheden skriftlig orienteres herom inden 1 måned efter ændringen. Ved manglende orientering anses den til enhver tid gældende dambrugsejer som ansvarlig.

6. Et eksemplar af påbuddet (miljøgodkendelsen) skal til enhver tid være tilgængelig på dambruget. Placering og indhold af godkendelsen skal være kendt af alle ansvarlige. De vilkår i påbuddet der angår drift, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for den pågældende del af driften.
7. Andre miljøbelastende aktiviteter end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør tilsynsmyndigheden, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
8. Ved driftsuheld, der kan medføre forurening, skal tilsynsmyndigheden straks orienteres. Senest 14 dage efter uheld skal dambruget have indsendt beskrivelse af uheldets omfang, samt foreslå forebyggende foranstaltninger, der begrænser risikoen for nye uheld.

9. På Uhre Dambrug produceres ørreder <1 kg til udsætning i havbrug. Hvis produktionen ønskes ændret væsentligt f.eks. andre størrelser, fiskearter eller lign, skal dette meddeles tilsynsmyndigheden, som inden 14 dage efter modtagelsen, skal meddele om ændringen umiddelbart kan godkendes, eller om det kræver et tillæg til den eksisterende godkendelse og/ eller artsgodkendelse i Miljøstyrelsen.
10. Påbuddet skal revurderes inden den 31. december 2026³.

Indretning, drift og renseforanstaltninger

Foder

11. Det højeste tilladte foderforbrug er 205,5 tons årligt.
12. Dambruget skal i årsindberetningen specificere årets:
 - a. Produktion af fisk <1 kg (biomasse)
 - b. Foderforbrug for produktion af fisk <1 kg
 - c. Produktion af fisk >1 kg
 - d. Foderforbrug for produktion af fisk >1 kg
13. Foderforbruget medgået til produktion af hhv. fisk over og under 1 kg.
14. Der må alene benyttes tørfoder på dambruget, som skal opfylde følgende krav:
 - a. Indholdet af fordøjelig energi (DE i foderet skal være mindst 18,2 MJoule/kg),
 - b. Smuldindholdet må maksimalt være 1%,
 - c. Kvælstofindholdet må maksimalt være 9 % af foderets tørvægt,
 - d. Fosforindholdet må maksimalt være 1 % af foderets tørvægt.
15. Foderkvotienten skal på årsbasis overholde nedenstående maks. krav
 - a. Fisk <1.000 g: $FK \leq 0,95$
 - b. Fisk >1.000 g: $FK \leq 1,2$

Renseforanstaltninger

16. Dambruget skal være indrettet med et biologisk udløbsfilter. Bioblokkene i filtret skal have et specifikt overfladeareal på mindst 14.500 m².
17. Dambrugets renseforanstaltninger (f.eks. udløbsfilter og bundfældning) skal være i drift, når anlægget er besat med fisk.
18. Alt produktionsvand skal ledes gennem det centrale bundsfældning inden afløb til Karup Å.
19. Der må ikke være fisk i bundfældningen.

³ Jævnfør dambrugsbekendtgørelsens §26, stk. 3.

20. Bundfældningen skal have et volumen på 2.052 m³ (38 x 40 x 1,35 m)
21. Vandets hastighed gennem bundfældningsanlægget må ikke overstige 2,5 cm/s og opholdstiden i anlægget skal være mindst 25 min.
22. Dambruget skal have en plan for driften, der sikrer, at slamfjernelse fra damme og bundfældningsområder sker så effektivt som muligt.
23. Bundfældningen skal tømmes for slam regelmæssigt og mindst én gang om måneden. Større slamansamlinger skal fjernes straks.
24. Under oprensning skal afløb være lukket, og oprensningen af bundfældningen må ikke medføre slamflugt til vandløbet.
25. Klaret slamvand skal ledes til bundfældningen og behandles gennem biofilteret inden afløb til Karup Å.

Vandforbrug, vandmåler og vandstyring

26. Der skal i alle vandindtag og - afløb være installeret flowmålere, der sikrer kontinuert måling af det samlede vandindtag på dambruget og det samlede vandafløb fra dambruget. Flowmålerne skal have en nøjagtighed på +/- 5% og skal have log-funktion.

Dambruget skal vedligeholde vandflowmålere løbende, så den krævede målenøjagtighed opretholdes.

27. Det samlede vandforbrug må ikke overstige 400 l/s⁴.
28. Dambruget skal notere nødoverløbshændelser i driftsjournalen og underrette kommunen senest 48 timer efter en hændelse er indtruffet.

Afgittringer

29. I ethvert indløb og udløb skal der som minimum være anbragt et gitter, og åbningerne i gitteret skal være max. 1 mm ved indløb og max. 10 mm ved udløb. Afgittringen skal være intakt og i funktion hele året.
30. Begge gitre skal have en højde over vandspejlet, så det sikres, at fisk ikke kan passere selv hvis vandløbet har meget stor vandføring.
31. Ind- og udløbsgitter skal fastmonteres i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet. Gitrene skal placeres således, at de flugter med vandløbets bredder eller placeres, så der ikke opstår blindgyde, herunder områder hvor vandrende fisk skal bevæge sig modsat deres normale vandringsretning (med- eller modstrøms) for at kunne genoptage vandringen.

⁴ Fastsat i tilladelse til overfladevandsindvinding.

Udledning

32. Driften af dambruget må ikke forhindre, at vandløbets målsatte faunaklasse⁵ kan opfyldes. Faunaklassen skal være minimum faunaklasse 5⁶.
33. Udløbsvand fra dambruget skal altid have en iltmætning på minimum 70%.
34. Dambrugets drift skal løbende kontrolleres og tilpasses, og må ikke give anledning til, at koncentrationen af stofferne i tabel 1 fra dambrugets indløb til udløb overskrider de maksimale værdier i tabellen.

Tabel 1: Maks. tilladt koncentrationsforøgelse

Parameter	Maksimal forskel mellem ind- og udløb (mg/l)
Total-N	1,58
Total-P	0,13
Ammonium kvælstof	1,05
BI5	2,63

Ved fastsættelse af kravværdier er følgende lagt til grund: Qva = 400 l/s og Qmm = 1.050 l/s⁷

35. Miljøeffektiviteten må ikke overstige BAT-kravene i tabel 2.

Tabel 2: Maksimalt tilladt udledning pr. ton fisk. X= faktisk foderforbrug pågældende år

	Kvælstof kg/ton fisk	Fosfor kg/ton fisk	BI5 kg/ton fisk
Fisk under 1 kg	$=27 + 8/175*(230-X)$	$=1,4 + 0,8/175*(230-X)$	$=28 + 11/175*(230-X)$
Fisk over 1 kg	30	2,7	37

36. Hvis BAT-kravene overskrides, skal dambruget iværksætte ændringer i driften og/eller indretningen, som kan bidrage til at kravene overholdes.

Kommunen skal underrettes inden ændringerne foretages.

Medicin og hjælpestoffer

37. Ved mistanke om sygdom skal dambruget konsultere en dyrlæge

⁵ Dansk Vandløbsfaunaindeks

⁶ Målsætning i henhold til Vandområdeplan for Jylland og Fyn (2021-2027).

⁷ Dambrugsbekendtgørelsens bilag 4

38. Dambruget må anvende de i Tabel 3 nævnte stoffer til medicinbehandling
39. Dambruget skal overholde gældende miljøkvalitetskrav i vandløb og nedstrøms beliggende marine områder vedrørende medicin og hjælpestoffer.
40. Dambruget må ikke udlede stofmængder af medicin, der overskrider værdierne i Tabel 3.

Tabel 3: medicin stofmængder/dag

Stof	Behandlingsperiode (dage)	Dosering (mg/kg)	Maks. mængde aktivt stof (g/dag)	Maks. mængde fisk behandlet (ton)
Amoxicillin	10	80	2,3	0,029
Florfenicol	10	10	269,7	26,9
Oxolinsyre	10	10	538,9	53,9
Oxytetracyclin	10	100	299,4	2,99
Sulfadiazin	10	25	206,6	8,3
Trimethoprim	10	5	1.898,4	379,7

Alternative behandlingsmuligheder ved forskellige doseringer og behandlingsperioder fremgår af bilag 2. Kravet vil være overholdt, hvis behandlingsvejledningen i bilag 2 overholdes.

41. Der må kun anvendes hjælpestoffer indeholdende følgende aktivstoffer: brintoverilte, formaldehyd, kobber og pereddikesyre.
42. Hjælpestoffer må kun anvendes i dammene. Dambruget kan ikke anvende hjælpestoffer i bagkanaler før dokumentation og procedurer er godkendt af kommunen.
43. Udledningsrater for hjælpestoffer, må ikke overskride værdierne i Tabel 4.

Tabel 4: Udledningsrater i udløbet ved et vandflow på 400 l/

Miljøkvalitetskrav	aktivt stof – gennemsnit over udledningsperioden [mg/s]	aktivt stof – maksimal mængde i udledningsperioden [mg/s]
Formaldehyd	3,68	18,4
Kobber	0,4	0,8
Brintoverilte	4,0	40,0
Pereddikesyre	0	0

44. På Uhre Dambrug må anvendes hjælpestoffer i nedenstående omfang, hvis behandlingsvejledningen i Bilag 3 overholdes.

Tabel 5: Behandlingsmuligheder ved anvendelse af hjælpestoffer

Stof	Dosering pr. dam aktivt stof	Max antal enheder	Flow pr. behandlet dam	Timer før NY behandling med samme stof
Formaldehyd	15 mg/l	4 jorddamme i halvt vandvolumen	8 l/s	5-6
Kobber	0,25 mg /l	1 jorddam i halvt vandvolumen	8 l/s	24
Brintoverilte	30 mg/l	20 jorddamme i halvt vandvolumen	8 l/s	3
Pereddikesyre	Op til 5 mg/l	20 jorddamme i halvt vandvolumen	8 l/s	3

45. Overholdelse af miljøkvalitetskrav vurderes ved beregning.

Vaccination, medicin og hjælpestoffer

46. Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, Når det anbefales af dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.

47. Anvendelsen af medicin og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi – såsom vaccination, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimering med henblik på sygdomsminimering.

48. Der må kun anvendes medicin, hvis der foreligger en veterinærfaglig vurdering af, at der er behov for det.

49. Dambruget skal have godkendt procedure for anvendelse af hjælpestoffer og medicin, før nye stoffer må tages i anvendelse.

50. Dambruget skal overholde de procedurer eller maks. mængder der gælder for anvendelse af hjælpestoffer og medicin.

I de tilfælde procedurer er skærpet af Viborg Kommune, skal de skærpede procedurer overholdes.

51. Den samlede mængde medicin, vaccine og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året som kg aktivt stof og indberettes til Viborg Kommune inden d. 1. februar efterfølgende år.

Egenkontrol

52. Prøveudtagning og efterfølgende kontrol skal følge anvisningerne i faglig rapport Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledning fra ferskvandsdambrug⁸.
53. Prøver skal udtages i dambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:
 - a. Organisk stof målt som modificeret BI5 (mg/l)
 - b. Total fosfor (mg/l)
 - c. Total kvælstof (mg/l)
 - d. Ammonium-kvælstof (mg/l)
54. Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bunden.
55. Alle analyser skal foretages i henhold til analysekvalitetsbekendtgørelsen⁹.
56. Udtagning af vandprøver til egenkontrol skal udføres af akkrediteret laboratorium.
57. I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:
 - a. Vandføringen i dambrugets samlede indløb (l/s) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning,
 - b. Vandføringen i dambrugets samlede udløb (l/s) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning,
 - c. Vandtemperaturen (C°) i hvert målepunkt,
 - d. Iltmætning (%) i hvert målepunkt,
 - e. Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før,
 - f. Dato for prøvetagningens begyndelse og afslutning.

Oplysningerne skal indføres i dambrugets driftsjournal.
58. Analyseresultater fra vandprøver med supplerende oplysninger skal være kommunen i hænde senest 4 uger efter, at prøverne er udtaget.
59. Der skal inden for en driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 12 prøvesæt på det samlede vandindtag og af det samlede udledning vand.

⁸ Ny Kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, Videnskabelig rapport fra DCE, nr. 212, 2016, Svendsen, L.M. og Larsen, S. E.

⁹ Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, BEK nr. 914 af 27. juni 2016

Prøveudtagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden svarende til et prøvesæt pr. måned.

60. Dambruget skal sikre, at alle analyseresultater for vandprøver udtaget i forbindelse med egenkontrol indlæses i PULS¹⁰.

Støj

61. Driften af dambruget må ikke medføre, at det samlede bidrag til støjbelastning overstige nedenstående grænseværdier ved omliggende boliger (tabel 6). Til virksomhedens bidrag hører stationære og mobile støjkilder.

Tabel 6: Grænseværdier for støj

Mandag – fredag Kl. 07:00 – 18:00	Mandag – fredag Kl. 18:00 – 22:00	Alle dage Kl. 22:00 – 07:00
Lørdag Kl. 07:00 – 14:00	Lørdag Kl. 14:00 – 22:00 Søn- og helligdage Kl. 07:00 – 22:00	
55 dB (A)	45 dB(A)	40 dB (A)

Grænseværdierne for det ækvivalente, korrigerende støjniveau målt i dB (A) skal for dag, aften og natperioden overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum (referenceperioden) på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB (A).

Såfremt der konstateres problemer med støj, kan tilsynsmyndigheden forlange, at dambruget skal lade udføre målinger og beregninger til dokumentation af støjniveauet.

Vibrationer

62. Driften af dambruget må ikke medføre, at vibrationsniveauet angivet som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau (Law) målt i dB re10-6 m/s² med tidsvægtning S (slow) overstiger 75 dB re 10-6 m/s² i bygninger i boligområder og 80 dB re 10-6 m/s² i bygninger i andre områder.

Såfremt der konstateres problemer med vibrationer, kan tilsynsmyndigheden forlange, at dambruget for egen regning skal lade udføre målinger af accelerationsniveauet.

¹⁰ Punktkildedatabasen under Danmarks Miljøportal.

Lugt

63. Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område, som tilsynsmyndigheden skønner væsentlige.

Affald

64. Oplagring af affald fra produktion såsom foder, hjælpestoffer, medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening.

Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte, godkendte emballager og over opsamlingskar med et volumen svarende til volumen af den største beholder.

65. Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tætsluttende beholder, indtil bortskaffelse. Opbevaring af døde fisk må ikke give anledning til lugtgener.
66. Rester af medicin må ikke gemmes til senere brug.
67. Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Viborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Slamdepot og slam

68. Der skal på dambruget være et slamdepot til opbevaring af slam inden slutdisponering.
69. Slamdepotet skal have en kapacitet svarende til 1 års produktion af slam.
70. Slamdepotets sider og bund skal være udført i et materiale, så der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb og sø, eller nedsivning heraf til jord og grundvand.
71. Overskudsvand fra slamdepotet skal være "klaret" inden det ledes tilbage til bundfældningen.
72. Slamdepotet skal besigtiges løbende og større anlejringer, der kan påvirke slamdepotets renseseffektivitet skal fjernes straks og på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til grundvand, overfladevand eller terrestrisk natur.
73. Slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt, og bortskaffes i henhold til reglerne i slambekendtgørelsen¹¹ eller til godkendt affaldsmottager.

Driftsjournal

74. Dambruget skal føre en driftsjournal som indeholder følgende oplysninger:
 - a. Aktuel bestand af fisk,
 - b. Tilgang af fisk,

¹¹ Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, BEK nr. 1001 af 27. juni 2018.

- c. Afgang af fisk ved salg,
- d. Indkøbt og forbrugt foder med angivelse af fodertyper,
- e. Mængde af anvendte hjælpestoffer til vandbehandling med angivelse af hjælpemidlets navn og mængde, numre på damme, der er behandlet, samt begyndelses- og sluttid og dato for behandling,
- f. Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numre på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandling,
- g. Tidspunkt for oprensning af kanaler og fiskedamme samt slamudtømning fra bundfældningsanlæg. Den oprensede mængde slam skal skønnes,
- h. Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes,
- i. Tidspunkt for gennemgang af plantelaguner for slamaflejring. Den oprensede mængde slam skal skønnes,
- j. Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks,
- k. Vandforbrug, registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en målenøjagtighed på +/- 5%. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen,
- l. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelse af egenkontrol,
- m. Returpumpning. Angivelse af periode og mængde,
- n. Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret,
- o. Dambrugets egenkontrol.

Driftsjournalen skal opgøres en gang om året pr. 31. december. Oplysningerne skal sendes til tilsynsmyndigheden inden den 1. februar det efterfølgende år.

Driftsjournalen skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Hvis driftsjournalen foreligger elektronisk, kan tilsynsmyndigheden forlange udskrift af denne. Driftsjournalen skal opbevares mindst 5 år.

Kommunens bemærkninger

Dambrugets miljøgodkendelse er revurderet i henhold til dambrugsbekendtgørelsens § 5, der stiller krav om regelmæssig revurdering.

Der er ved revurderingen taget hensyn til dambrugsbekendtgørelsens krav til indretning, drift, egenkontrol og udledning. Derudover er der taget hensyn til krav til udledning af forurenende stoffer samt miljøkvalitetskrav.

Der meddeles samtidig i særskilt afgørelse fornyet tilladelse til vandindvinding af overfladevand jævnfør dambrugsbrugsbekendtgørelsens krav om samtidig sagsbehandling. Der vil således være samtidighed ved næste revision af miljøgodkendelsen jævnfør vilkår 10.

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt og offentliggjort.

Klagefristen udløber den 16. februar 2023.

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter miljøbeskyttelsesloven.

Klagen skal være skriftlig, og skal så vidt muligt angive, på hvilke punkter den påklagede afgørelse anses for urigtigt eller mangelfuld.

Klager skal indsendes via Klageportalen, som du finder et link til på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside: www.naevneneshus.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor du kan logge på med NEM-ID. Klager sendes via Klageportalen til Viborg Kommune. Klager er indgivet, når de er tilgængelige for kommunen i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Viborg Kommune, som har truffet afgørelse i sagen. Viborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klage over afgørelsen er pålagt gebyr. Gebyrets størrelse er 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer¹².

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) Der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

¹² Pr. 3. september 2019, www.naevneneshus.dk.

- 2) Klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra afgørelsen er meddelt og offentliggjort.

Søgsmålsfristen udløber således den 19. juli 2023

Offentliggørelse og kopimodtagere

Det endelige påbud vil blive offentliggjort på Viborg Kommunens hjemmeside: www.viborg.dk.

Kopi af det endelige påbud vil blive sendt:

- Akva-Dam, aquadam@post9.tele.dk
- Konsulent Rasmus Ejbye-Ernst rejbye@gmail.com
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Viborg Fiskeriforening, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Fiskeriforening, vibfisk@gmail.com
- Viborg Sportsfiskerforening, formand@vsf.dk
- Embedslægeinstitutionen, sst@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, viborg@dof.dk og natur@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Fiskeriinspektat Vest, frederikshavn@lfst.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, stps@stps.dk

Lovgrundlag

I henhold til dambrugsbekendtgørelsens § 5 skal miljøgodkendelse af dambrug regelmæssigt og minimum hvert tiende år tages op til revurdering.

Revurderingen er foretaget efter bestemmelserne miljøbeskyttelseslovens kapital 5 samt godkendelsesbekendtgørelsen¹³.

¹³ Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, BEK nr. 2080 af 15. november 2021.

Tilladelse til udledning meddeles som en del af afgørelsen jævnfør miljøbeskyttelseslovens §34, stk. 5.

Love, bekendtgørelse, vejledninger

Relevante bekendtgørelser og vejledninger

Bekendtgørelser

1. Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023.
2. Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, BEK nr. 1001 af 27. juni 2018 (slambekendtgørelsen),
3. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser mv. efter miljøbeskyttelseslovens kap. 3-4 nr.1393 af 21. juni 2021.
4. Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 2080 af 15. november 2021.
5. Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand nr. 1625 af 19. december 2017
6. Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. Bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016.
7. Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018.
8. Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger nr. 1146 af 24. oktober 2017.

Direktiver

Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

Vejledninger

9. Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997, Lavfrekvent lyd, infralyd og vibrationer i eksternt miljø.
10. Miljø- og Energiministeriets vejledning nr. 5/1998 biologisk bedømmelse af vandløbskvalitet.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indretning og drift

Uhre Dambrug er indrettet som et traditionelt jorddamsanlæg og fødes med vand fra Karup Å.

Ved dambrugets vandindtag opstaves Karup Å af stryget, der løber forbi dambruget, og Uhre Dambrug kan således indvinde vand på flad strøm. Stryget afvikles umiddelbart nedstrøms vandindtaget.

Vand ledes gennem en indløbsrist og herfra fordeles vandet i dambrugets to fødekanaler. Afgitringen har i dag en gitterafstand på 6 mm. Med denne revurdering stilles vilkår om etablering af en ny rist med en gitterafstand på 4mm.

Produktionsområdet består af 50 jorddamme, hvoraf de to fødekanaler forsyner henholdsvis 24 og 26 damme. Volumen af jorddammene er i gennemsnit ca. 144 m³ pr dam (min. 112,4 m³; maks. 190 m³) med en gennemsnitlig længde på 21,6 m (min. 18,2 m; maks. 22,9m), bredde på ca. 9 m (min. 7,6 m; maks. 10,8 m) og dybde på 0,74 m (min. 0,6 m; maks. 0,85m).

Produktionsvand samles i dambrugets bagkanal, der er sektioneret. Dimensioner af bagkanalerne fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 7: Dimensioner af bagkanaler på Uhre Dambrug

Enhed	Længde (m)	Bredde (m)	Dybde (m)	Volumen (m ³)
Kanal A	161	5,2	1,2	1.004,6
Kanal B	70	5,8	1,3	527,8
Kanal C	96	6,6	1,2	760,3

Det samlede opdrætsvolumen på Uhre Dambrug er dermed ca. 9.757,5 m³.

Produktionsvand fra bagkanaler ledes til dambrugets bundfældning, hvor partikler sedimenterer, mens vandet ledes til biofiltret inden afløb til Karup Å via udløbsafgitringen. Bundfældningen måler ca. 38 x 40 x 1,35 m (2.052 m³) svarende til en hydraulisk opholdstid på ca. 86 minutter. Slamfjernelse sker med en slamsuger, der pumper bundfældet slam til dambrugets slamdepoter.

Biofiltret består af bioblokke med et samlet specifikt overfladeareal på 14.500 m². Fisk udskiller ammoniak over gællerne. I vandet indfindes en ligevægt mellem ammoniak og ammonium afhængig af pH. Ved pH omkring 7 vil ligevægten være forskudt mod ammonium. Overfladen på bioblokkene belægges med biofilm, hvori bakterier omsætter ammonium i afløbsvandet til nitrat ved nitrifikation. Nitrat har en mindre skadelig effekt lokalt i recipienten sammenlignet med ammoniak.

Bioblokkene fungerer også som partikelfilter, idet partikler tilbageholdes og delvist omsættes i filtret. Hermed reduceres den lokale belastning med organisk materiale i Karup Å.

Slamdepotet består af 3 rektangulære kanaler, der er indrettet med en membran, der forhindrer udsivning. Klaret slamvand ledes tilbage til udløbet af bundfældningen, hvor det behandles biologisk inden afløb til Karup Å.

Den vestligste fødekanal og bundfældningsanlægget er indrettet med nødoverløb, hvorfra vandet kan afledes direkte til Karup Å. Der fastsættes vilkår om, at kommunen skal underrettes ved et hvert tilfælde, hvor nødoverløbet anvendes og senest 48 timer efter hændelsen er forløbet.

Fisk flyttes til leverdamme inden afhentning. Leverdammene er placeret nord for teknik- og personalebygningen midt på dambrugsarealet, hvorfra fiskene læsses på lastbil i forbindelse med udsæt i havet.

Figur 1: Oversigtskort over Uhre Dambrug

Fiskebestanden forsynes med iltet vand fra Karup Å. Derudover har dambruget mekaniske piskere i jorddammene, og mulighed for anvendelse af flydende ilt, som opbevares i en ilttank øst for teknikbygningen.

Foder leveres løbende til dambruget med lastbil i bulk eller som fodersække. Fodersiloer er placeret vest for teknikbygningen.

Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering at dambrugets indretning og drift er i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens krav. Uhre Dambrug er i tillæg til minimumskravene indrettet med et biofilter inden afløb til Karup Å, hvilket bidrager til at omsætte ammonium-ammoniak-N til nitrat. Miljøeffekten ved nitrat i nærrecipienten er uvæsentligt sammenlignet med ammonium-ammoniak-N. Samtidig bidrager biofiltret til at tilbageholde organisk materiale.

Slamfjernelse og håndtering vurderes ligeledes at være i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler, idet slamdepoterne er indrettet med impermeabel membran, der forhindrer udsivning til modtagende miljøer.

Vandindvinding og faunapassage

Uhre Dambrug kan indvinde op til 400 l/s fra Karup Å svarende til ca. 40% af Q_{mm} , hvilket er i overensstemmelse med faunapassageudvalgets anbefalinger. Tilladelse til overfladevandsindvinding og særskilte vilkår er fastsat i dambrugets vandindvindingstilladelse.

Afgitring

Vandindtaget er i dag etableret med en afgitring på 6 mm af hensyn til vandløbets fiskebestande og i henhold til bestemmelserne i dambrugsbekendtgørelsen (BEK 1567/2016).

I nylig afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet (MFVK) af 15. juni 2022 om ophævelse og hjemvisning af tilladelse og dispensation til restaurering af Uggerby Å ved Bindslev Gl. Elværk i Hjørring Kommune, har nævnet behandlet en række klagepunkter herunder manglende iagttagelse af habitatreglerne for udpegningsgrundlaget.

Nævnet vurderer i afgørelsen, at Hjørring Kommune ikke i tilstrækkelig grad har iagttaget mulige påvirkninger af udpegningsgrundlaget udenfor projektområdet i vilkår om afgitring, idet Hjørring Kommune ikke har forholdt sig til en potentiel påvirkning af bæk-, flod- og havlampret i vandløbet i det nedstrømsliggende habitatområde (afstand ca. 6-10 km).

I afgørelsen henvises til EU domstolens behandling af Moorburg-sagen (EU-Domstolens dom af 26. april 2017 i sag C-142/16 (Moorburg), præmis 29.):

”Den omstændighed, at det projekt, hvis miljøvurdering er omtvistet, ikke er beliggende i de berørte Natura 2000-områder, men i væsentlig afstand af disse, længere nede ad Elben, ikke udelukker, at kravene i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, finder anvendelse. Som det nemlig følger af ordlyden af denne bestemmelse, underkastes »alle« planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som kan påvirke denne væsentligt, den deri fastsatte miljøbeskyttelsesforanstaltning.”

Det følger heraf, at habitatdirektivets krav også gælder for en plan uden for Natura 2000-området, når denne kan påvirke arter på udpegningsgrundlaget væsentligt.

Dette var ikke praksis ved seneste miljøgodkendelse af dambruget og i den samtidige habitatvurdering, hvori det står anført:

Det kan ikke udelukkes at f.eks. udtrækkende lampretyngel vil kunne indtages (red. Ved 6 mm afgitring), men habitatbeskyttelsen af lampretter er tilknyttet eventuelle påvirkninger af lampretterne i habitatområde nr. 40 Karup Å, som er beliggende nedstrøms Uhre Dambrug.

I afgørelsen af 15. juni 2022 bemærker nævnet, at Hjørring Kommune bør lægge den nyeste viden til grund for den fornyede behandling af sagen med henblik på at sikre lampretarternes beskyttelse i henhold til habitatbekendtgørelsens § 10 stk. 1. Heraf følger, at der ved administrationen af § 7 og § 8 ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det

ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

I afgørelsen henvises til notat fra DTU¹⁴, hvori det fremgår, at en afgitring med 6 mm rist ikke i tilstrækkeligt omfang kan forhindre, at larver af lampretarter på vandring mod havet ledes ind på dambruget.

Eksempler på beskyttelse af vandløbsfisk (et gitter med den nævnte gitterafstand tilbageholder flg. arter/størrelser)	Beskyttelse af fisk ved krav om afgitring af vandindtag på			
	Dambrug			Turbineanlæg
	1 mm	4 mm	6 mm	10 mm
Alle habitat- og rødlistearter (alle størrelser) samt alle øvrige fisk og større invertebrater	Ja	Nej	Nej	Nej
Mindre individer af habitat- og rødlistearter (smerling og bæklampret samt yngel af snæbel, laks, stalling, havlampret, flodlampret, bæklampret, majsild, stavsil))	Ja	Nej	Nej	Nej
Større individer af habitat- og rødlistearter (gydemodne individer af snæbel, laks, stalling, havlampret, flodlampret, majsild, stavsil) samt de fleste større fisk over ca. 20-30 cm	Ja	Ja	Ja	Ja
Udvandrende yngel af helt (fra vandløb til havet)	Ja	Nej	Nej	Nej
Udvandrende ungfisk af flod- og havlampret (fra vandløb til havet)	Ja	Ja	Nej	Nej
Lakse- og ørredsmolt samt små blankål	Ja	Ja	Ja	Nej

Figur 2: Beskyttelse af fisk ved afgitring i vandindtag med varierende gitterafstand (Tabel 5 i notat fra DTU Aqua, 2011).

I notatet vurderes det, at en rist på 4 mm forventes at afskærme nødstrømsvandrende stadier af flod- og havlampret fra at trække ind på dambrug, men at mindre individer og yngel af bl.a. bækhav- og flodlampret først beskyttes ved en gitterafstand på 1mm. Notatet er baseret på observeret længdefordeling af lampretter i en fiskefælde i Skjern Å.

Dambrugets bemærkninger

Dambruget har haft udkast til revurderingen til gennemsyn (red. daværende oplæg var vilkår om 4 mm afgitring i indløbet) og har hertil anført bemærkningerne i Bilag 4.

¹⁴ "En opdateret og udbygget vurdering af afgitringskravet ved dambrug i ferske vandsystemer med fokus på udvalgte rødliste- og habitatarter af fisk, herunder lampretter", Notat fra DTU Aqua, 2011.

Dambruget bemærker at:

1. "Karupområdet er en af landets koldeste steder i vinterperioden. Ved at nedsætte risteafstanden fra 6 mm til 4 mm, øger man risikoen for tilfrysning af gitteret, idet jernmængden øges med en 1/3 i forhold til vandets indløbsareal. Desuden øger man indløbshastigheden gennem risten når indløbsarealet mindskes, d.v.s. man skaber et øget tryk gennem risten."
2. "Karup å har en Q-mm ved Ure dambrug på 1.000 l/s. Som tommelfingerregel kan man påregne, at sommermiddelvandføring er ca. 1.500 – 1.800 l/s. (jeg har ikke den eksakte sommermiddelvandføring p.t.) Vandindtaget til Uhre dambrug er 400 l/s. Vandindtaget udgør ca. 22- 26 % af sommervandføringen."
3. "Flod- og Havlamperetter gyder normal i ca. 4-5 sommermåneder i større vandløb. Dambruget har ikke observeret døde lamperetter på indløbsgitteret, der har været opstrøms dambruget for at gyde. Hvis dette er tilfældet, så er der ikke behov for at skærpe afgitringen. Hvis der evt. skulle være et behov, så vil det kun være dele af året og ikke helårlig som Viborg kommune ligger op til."
4. "Det nuværende vandindtag består af en gitterrist med 6 mm afstand i gitteret. Vandindtaget/risten er ca. 27 meter lang med en vanddybde på ca. 0,75 m. Vandsluget er ca. 20 m². Hastigheden ved vandindtaget er ca. 0,02 m/sek. Der er ca. 10 gange mindre end den slæbekraft der skal til for at flytte et sandkorn."
5. "Evt. lamperetarver vil passiv flyde med hovedstrømmen ned gennem vandløbet og vil næppe mærke en diffus sidevandsindtag med en vandhastighed på 0.02 m/s, i forhold til hovedstrømmen i vandløbet, der har en væsentlig højere hastighed. (Jeg har ikke p.t vandløbsprofilen ved vandindtaget, men vurderes til at være 10 – 15 gange større.)"
6. "Hvis der er behov for yderligere tiltag i forbindelse med det nuværende ristesystem, så kan dambruget evt. etablere en skærm (evt. grødeskærm) foran risten, så hovedstrømmen bliver koncentreret henover det nuværende stryg, for at sikre hovedparten af evt. habitatarter og fauna følger hovedstrømmen."

Dambruget foreslår desuden, at sagen forelægges DFU (Red. nu DTU Aqua) med henblik på en faglig vurdering af gitterafstanden og pågældende habitatarter.

DTU Aqua

Kommunen har forelagt sagen for DTU Aqua med henblik på at få en faglig vurdering (Bilag 5). Hertil svares:

"Notatet fra 2011 beskrev situationen ved dambrug. Men det blev også fremhævet, at andre anlæg som f.eks. turbineanlæg kunne have negativ betydning på vildfiskebestandene.

Set i forhold til de to spørgsmål i din mail kan jeg bekræfte, at DTU Aqua i notatet fra 2011 vurderede,

- at der bør stilles krav om 1 mm gitter for at sikre tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter, og

- at gitterafsted på >1mm ikke sikrer tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter.

DTU Aqua har ikke umiddelbart kendskab til ny viden, der væsentligt kan ændre denne vurdering og kan henvise til, at den australske anbefaling om 1,5 mm tremmeafstand nogenlunde følger DTU Aquas anbefaling om 1 mm afgitring.

Jeg kan også henvise til, at der i de senere år flere steder har været etableret og driftet 1 mm afgitring i form af selvrensende, roterende ristetromler ved dambrug i vandløb med snæbel.”

Kommunens vurdering:

EF-habitatområde nr. 40 Karup Å (H40) er beliggende ca. 5 km nedstrøms dambruget. Udpegningsgrundlaget omfatter bl.a. flodlampret, havlampret og bæklampret jf. Basisanalysen for Natura 2000 område nr. 40 for 2022-2027. Havlampret er ny på områdets udpegningsgrundlag, men artens udbredelse indenfor området er ukendt. Bæklampret og flodlampret er begge fundet i Karup Å-systemet, og vandløbets karakter og fysiske forhold vurderes at give gode forhold for forekomst af arterne i området. Den generelle bevaringsstatus for flodlampret og havlampret vurderes i udkast til Natura 2000-Plan for 2022-2027 at være stærkt ugunstig på trods af, at det i Basisanalysen for Natura 2000 området fremhæves, at der ikke er nogle trusler for artenes udbredelse i habitatområdet.

På baggrund af ovenstående, og nævnets afgørelse af 15. juni 2022. er det kommunens samlede vurdering, at det ikke kan udelukkes, at lampretarterne på udpegningsgrundlaget for H40 kan komme igennem en 6 mm afgitring. Det er således kommunens vurdering, at den nuværende afgitring ikke i tilstrækkelig grad sikrer lampretarternes bevaringsstatus i og udenfor habitatområdet.

Kommunen vurderer, at der i punkterne 1.-3., anført af dambruget, ikke i tilstrækkelig grad redegøres for mulig påvirkning af bæk-, flod- og havlampret, idet optrækket af kønsmodne flodlampretter bl.a. kan foregå forår, sommer og efterår. Det er forskelligt fra vandløb til vandløb, om der er opgang en eller to gange om året, og i danske vandløb er opgangen generelt ikke særlig godt undersøgt. Larverne lever normalt 2,5-5,5 år i ferskvand inden, de trækker mod havet. I ferskvandsstadiet lever de nedgravet i dynd i såvel brinker som midt i vandløbet.¹⁵

Det er videre kommunens vurdering, at den foreslåede løsning og beregning (4.-5.) ikke i tilstrækkelig grad dokumenterer, at der ikke vil kunne trække lampretarter ind på dambruget ved en 6 mm afgitring.

I nærværende afgørelse følger kommunen DTU Aqua's notat fra 2011 og nævnets afgørelse af 15. juni 2022, og der stilles således et skærpet vilkår til indløbsafgitring på 1mm jf. dambrugsbekendtgørelsens §14 stk. 3 (BEK 1567/2016).

Udløbsafgitringen på 10 mm vurderes at være tilstrækkelig for at holde vilde fisk ude af dambrugsarealet herunder opstrømstrækkende lampretarter på udpegningsgrundlaget for H40.

¹⁵ Rask Møller og Carl, 2012, Atlas over danske saltvandsfisk, Flodlampret

Flowmåling:

Dambrugets miljøgodkendelse af 12. januar 2012 stiller vilkår om, at dambruget senest d. 1. maj 2012 skulle være indrettet med en flowmåler i et nyt udløbsrør eller alternativt, at udløbsbygværket blev tilpasset, så flowet kunne aflæses direkte ved udløbet. Dambruget har ikke installeret flowmåler i udløbet, og vandføringen ud af dambruget er i dag baseret på skøn.

Med den seneste dambrugsbekendtgørelse (BEK 1567/2016) skærpes vilkåret til måling af vandføringen ind og ud af dambruget, hvilket danner grundlag for vilkår om flowmåling i denne revurdering.

Kommunens vurdering:

Det er kommunens vurdering, at den nuværende indretning og løsning for flowmåling ikke imødekommer dambrugsbekendtgørelsens krav om kontinuerlig måling af flowet i dambrugets samlede ind- og udløb med en nøjagtighed på +/- 5 %.

Revurderingen skærper således kravet til flowmåling i henhold til dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser.

Produktion og foderforbrug

Dambrugets nuværende produktion baserer sig på indkøbte sættefisk i størrelsen 30 g, som vokses til 600-1000 g inden udsætning i havbrug i april-maj. I den sammenhæng vil biomassen og foderforbruget fordeles skævt ud over året med det laveste foderforbrug i sommermånederne med en gradvis øgning frem mod udsætning i virksomhedens havbrug.

Selvom der kan forekomme variation i produktionen fra år til år, afhængig af tidspunkt for indsæt af nye fisk, sygdomsforhold, udsætningstidspunkt mm., så medfører produktionen, at dambruget er relativt lavest besat i sommermånederne, hvor vandløbet er mest sårbart som følge af højere temperaturer og lav vandføring.

Miljøgodkendelsen fastsætter et maks. tilladt foderforbrug (F_{till}) på 205,5 tons om året. Dambrugets foderforbrug og produktion de seneste år fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 8: Foderforbrug, produktion og foderkvotient

År	Foderforbrug (ton)	Produktion (ton)	Foderkvotient
2019	205,1	227,1	0,90
2020	205,5	239,8	0,86
2021	200,5	213,5	0,94

Dambruget ønsker i fremtiden, at have mulighed for en mere fleksibel drift for produktion af en delmængde op til ca. 3.000g (jf. Vilkår 14 og 34).

Kommunens vurdering:

Dambrugets indberettede foderforbrug overholder det maks. tilladte foderforbrug på 205,5 tons pr. år. Den afledte produktion varierer naturligt mellem årene. Det er kommunens vurdering, at denne variation må forventes med varierende temperaturer og driftsforhold. Den resulterende foderkvotient varierer også mellem årene, men overholder dambrugsbekendtgørelsens kravværdi på $FK < 0,95$ for fisk mindre end 1 kg.

Revurderingen fastsætter særskilte BAT-krav og krav til foderkvotient ved en fremtidig produktion af fisk større end 1 kg.

Energiforbrug

Energiforbruget på dambruget går primært til udstyr til dambrugsdriften herunder pumper, blæsere, tilsætning af ilt mm. Det samlede estimerede energiforbrug er ca. 250.000 kWh årligt svarende til 1-1,2 kW pr. kg produceret.

El er den primære energikilde på dambruget, men strømforsyningen kan opretholdes med en nødgenerator i tilfælde af strømsvigt.

Kommunens vurdering:

Energiforbruget på dambruget er lavt grundet dambrugets tekniske indretning herunder vandindvinding på flad strøm. Det vurderes at energiforbruget ikke er af en størrelsesorden, der kræver særskilt regulering eller fordrer krav om energireducerende tiltag.

Støj, lugt og vibrationer

De primære støjkilder på dambruget er pumper, blæsere, beluftere, sortering af fisk, rislende vand, kørsel med traktorer og fodervogne, afhentning/levering af fisk og foder med lastbil.

Døde fisk opsamles dagligt og opbevares i tætte beholdere, så der ikke opstår lugtgener. Derudover findes ikke andre potentielle kilder til lugtgener på dambruget.

Der er ingen kilder, der kan forårsage vibrationer på dambruget.

Kommunens vurdering:

Det er kommunens vurdering, at vilkår vedrørende støj, lugt og vibrationer er overholdt.

Udledninger

Dambruget overholder generelt udlederkravet for dambrug med et tilladt foderforbrug over 100 tons pr. år.

Dambrugets udledning af næringsstoffer i årene 2019-2021 fremgår af tabel 9. Udledningerne er beregnet teoretisk ud fra dambrugets egenkontrol og indberettede vandindvinding.

Tabel 9: Udledninger fra Uhre Dambrug fra 2019-2021.

Parameter	2021	2020	2019
-----------	------	------	------

Total-N	2.962	3.668	1.275
Total-P	211	571	518
BI5	9.469	8.238	17.736

Udledningen i 2019 er baseret på teoretiske beregninger, mens årene 2020-2021 er beregnet ud fra dambrugets egenkontrol på baggrund af 12 prøvesæt fra ind- og udløb.

Udledningerne i Tabel 9 indikerer, at de teoretiske beregninger i 2019 overestimerer BI5-udledningen, da denne falder mærkbart de efterfølgende prøveår, hvor foderforbruget med tilnærmelse var uændret. Omvendt indikerer tallene for kvælstof, at de teoretiske beregninger underestimerer den faktiske udledning, idet udledningen øges betydeligt på trods af at foderforbruget med tilnærmelse er uændret. Udledningen for 2019 er derfor vanskelig at sammenligne med de efterfølgende år.

Udledningen varierer mellem 2020 og 2021 for både kvælstof, fosfor og BI5, hvor der ses et fald for kvælstof og fosfor, mens udledningen af organisk materiale øges. Det bemærkes at tallene i sig selv er usikre, da de kun baseres på 12 prøver. Det er uklart om variationen afspejler usikkerhed i antallet af egenkontrolprøver, produktions- og driftsforhold (f.eks. foderforbrug, foderkvotient og drift) eller usikkerhed ift. skønsbaserede vandføringsestimater.

Viborg Kommune fastsætter vilkår om, at dambruget senest 6 måneder efter denne revurdering er meldt, skal etablere flowmåler i udløbet og tilsvarende i indløbet senest efter 12 måneder.

Ovenstående udledninger medfører en miljøeffektivitet svarende til:

Tabel 10: Miljøeffektivitet for Uhre Dambrug i årene 2019-2021.

Parameter	2021	2020	2019
Total-N	13,04	15,30	5,61
Total-P	0,88	2,38	2,16
BI5	44,35	38,59	83,07

Denne revurdering fastsætter BAT-krav for Uhre Dambrug på baggrund af Bilag 7 i dambrugsbekendtgørelsen jf. §18, 6. BAT-kravene er de samme for dambrug på emissionsbaseret regulering med en produktionsstørrelse på $55 \leq 230$ tons Ffill.

Det følger heraf, at der er en forskel mellem indretningskravene på Uhre Dambrug og de indretningskrav, som dambrugsbekendtgørelsen fastsætter for dambrug på emissionsbaseret regulering.

De opnåede BAT-værdier varierer i henhold til udlednings- og produktionstal i henholdsvis Tabel 9 og Tabel 8. I den sammenhæng bemærkes det, at dambrugets opnåede BAT-værdier er over bekendtgørelsens bestemmelser jf. Tabel 11:

Tabel 11: BAT-krav baseret på dambrugets faktiske foderforbrug jf. dambrugsbekendtgørelsen.

Parameter	2021	2020
Total-N	28,35	28,12

Total-P	1,53	1,51
BI5	29,85	29,54

Ved sammenligning af Tabel 10 og 11 ses, at dambrugets miljøeffektivitet for kvælstof er betydeligt under kravværdien i dambrugsbekendtgørelsen, mens værdien er overskredet for fosfor i 2020, men ikke i 2021. I begge år er miljøeffektiviteten for BI5 over det fremtidige krav, som fastsættes med denne revurdering. Såfremt Uhre Dambrug ikke kan overholde BAT-kravene i fremtiden, skal dambruget fremsende en plan for, hvordan indretning og drift kan tilpasses så BAT-kravene overholdes.

Dambruget skal fremover sikre at iltmætningen i udløbsvandet til enhver tid er 70%.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at vilkår vedrørende udledning af næringsstoffer og organisk materiale kan overholdes med den nuværende indretning og det tilgængelige datagrundlag.

Dambruget skal være opmærksom på udledningen i perioder, hvor anlægget er tungt besat inden afhentning af fisk.

De fremtidige BAT-krav for Uhre Dambrug stiller krav til dambrugets miljøeffektivitet. I den sammenhæng indikerer de opnåede BAT-værdier for 2020-2021, at dambruget kan have vanskeligt ved at overholde BAT-kravet for BI5. Viborg Kommune vil løbende følge op på BAT-værdierne sammen med Dambruget for at sikre, at kravværdierne overholdes.

Den hidtidige miljøgodkendelse fastsatte et minimumskrav om 60% iltmætning i udløbsvandet. Dette krav skærpes til 70% i henhold til dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser.

Medicin og hjælpestoffer

Miljøkvalitetskrav for medicin og hjælpestoffer er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand¹⁶.

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal som udgangspunkt begrænses mest muligt, ved at indrette dambruget og produktionen, så fiskene stresses så lidt, som det er muligt.

Det er i den forbindelse vigtigt, at:

- Minimere partikel-, kuldioxid- og ammoniakniveau,
- Minimere temperatursvingninger,
- Minimere håndtering,
- Minimere fiskenes størrelsesvariation i dammene,
- Optimere besætningsstørrelsen i de enkelte damme,
- Optimere iltforhold og flow i dambruget,
- Anvende vaccination.

¹⁶ Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, BEK nr. 1625 af 19. december 2017.

Niras har i 2010 udarbejdet Risikovurdering for Karup Å-systemet og Skive Fjord på vegne af Viborg Kommune. Heri tildeles Uhre Dambrug 33% af fortyndingspotentiallet i Karup Å og 33% ved udløbet til Skive Fjord.

For Florfenicol skærpes miljøkvalitetskravet til 5,5 µg/l baseret på nedenstående formel.

$$\text{Miljøkvalitetskrav}_{\text{skærp}} = \frac{\text{Marinkrav} * 4.439 \frac{l}{s}}{Q_{mm} \text{ Uhre Dambrug}}$$

Revurderingen fastsætter vilkår for anvendelse af medicin og hjælpestoffer, der skal sikre at miljøkvalitetskravene til enhver tid overholdes.

Medicin

Dambruget ønsker tilladelse til anvendelse af amoxicillin, florfenicol, oxolinsyre, oxytetracyclin, sulfadiazin og trimethoprim i tilfælde af sygdomsudbrud i bestanden.

Dambrugets konsulent har fremsendt skema for brug af medicin, der teoretisk dokumenterer behandlingsscenarier med udledning af de ovenfor nævnte stoffer.

Kommunen er enig i beregningerne for amoxicillin, oxolinsyre, oxytetracyclin, sulfadiazin og trimethoprim. For florfenicol er der ikke lagt et skærpet miljøkvalitetskrav til grund for beregningerne.

Viborg kommune har som grundlag for denne revurdering anvendt det skærpede miljøkvalitetskrav for florfenicol, hvorfor den maksimalt behandlede bestand reduceres i overensstemmelse med miljøgodkendelsen fra 2012.

Sulfadiazin og trimethoprim indgår i samme præparat, og i den sammenhæng vil det i praksis være udledningen af sulfadiazin, der er den begrænsende parameter for anvendelse af præparatet.

Uhre Dambrug har ikke indberettet brug af medicin i de seneste 5 årsindberetninger.

Kommunens vurdering:

Selvom dambruget ikke har anvendt medicin de seneste 5 år, så er det kommunens vurdering, at dambruget kan have behov for at medicinbehandle fiskene i tilfælde af sygdom.

Det er i rimelig grad dokumenteret, at anvendelse af medicin kan ske uden risiko for overskridelse af miljøkvalitetskravene så længe et af behandlingsscenarierne i Bilag 2 lægges til grund.

Hjælpestoffer

De seneste 5 års forbrug af hjælpestoffer er opgjort i nedenstående tabel:

Tabel 11: Forbrug af hjælpestoffer fra 2017 til 2021

Stof	2021	2020	2019	2018	2017
Brintoverilte	0	0	0	0	0
Formalin (37%)	1100	0	0	2200	0
Kobbersulfat	5	4,95	0	32	0
Pereddikesyre	0	0	0	0	0

Anvendelse af hjælpestoffer varierer betydeligt mellem årene. I 2018 er der indberettet 32 kg kobbersulfat svarende til 8,16 kg aktivt kobber (0,255 kg kobber/ kg kobbersulfat). Det svarer til en daglig dosering af kobbersulfat på 87,6 g/dag gennem et helt år. Jævnfør Bilag 3 kan dambruget fremadrettet maks. behandle én dam om dagen ved anvendelse af 70 g kobbersulfat. Ønsker dambruget at behandle en større dam skal koncentrationen af kobbersulfat reduceres tilsvarende.

Anvendelse af formalin (aktiv stof formaldehyd) er i miljøgodkendelsen af 12. januar 2012 gjort midlertidig indtil d. 31. december 2013, idet formalin er et stof, der ønskes substitueret med mindre miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Formalin er midlertidig effektivt mod en række parasitter og svampe, og anvendes fortsat bredt på danske dambrug.

Dambruget har ønsket at videreføre miljøgodkendelsens vilkår for anvendelse af hjælpestoffer.

Kommunens vurdering:

Viborg Kommune har genberegnet udledningsscenarierne i dambrugets miljøgodkendelse af 12. januar 2012. Det er kommunens vurdering, at de fastsatte procedurer, som er anført i Bilag, sikrer at miljøkvalitetskravene for recipienten overholdes.

Det følger af revurderingens vilkår, at dambruget fortsat kan anvende formalin til vandbehandling mod parasitter og skimmel. Dambruget skal, i de tilfælde det er muligt, søge at substituere formalin med mere miljø- og sundhedsvenlige hjælpestoffer som f.eks. brintoverilte og pereddikesyre, der begge virker effektivt mod parasitter.

Det konstateres samtidig, at dambruget ikke kan anvende andre procedurer, end dem der er fastsat i denne godkendelse, før procedurerne er dokumenteret og godkendt af Viborg Kommune.

Renere teknologi og BAT

Formålet med Best Available Technology (BAT) i fiskeopdræt er at forebygge, eller hvor det ikke er muligt, at begrænse udledningen af forurening og dennes påvirkning af miljøet herunder udledning af næringsstoffer, medicin og hjælpestoffer samt affaldsfrembringelse.

Mulighed for nedbringelse af udledninger til vandmiljø

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter indretnings- og BAT-krav for dambrug på foderkontrol med et tilladt foderforbrug over 100 tons pr år. I tillæg til minimumskravene er dambruget indrettet med et biofilter inden udledning af produktionsvand til Karup Å. Kommunen konstaterer, at dambruget er indrettet i overensstemmelse med bekendtgørelsens minimumskrav.

Mulighed for nedbringelse af energiforbrug

Dambrugets energiforbrug er generelt lavt, som resultat af indretningen og teknologiintensiteten. Dambruget indvinder vand på flad strøm, hvilket bidrager til at minimere energiforbruget sammenlignet med anlæg, hvor vandet pumpes ind på anlægget. Det vurderes således, at der ikke er et væsentligt grundlag for at sænke energiforbruget.

Mulighed for nedbringelse af vandforbrug

Dambrugsbekendtgørelsen tillader et vandforbrug på 2,5 l/s per tons tilladt foder svarende til, at Uhre Dambrug kan indvinde op til 514 l/s. Dambrugets tilladelse til indvinding af overfladevand fra Karup Å er dermed mindre end det forudsatte i dambrugsbekendtgørelsen.

Gennemstrømningsanlæg er i højere grad afhængig af en større mængde nyt vand for at forsyne fiskene med ilt. Det er tvivlsomt om vandforbruget kan reduceres yderligere med den nuværende indretning.

Vandet skal afledes til Karup Å med en iltmætning på min. 70% for at sikre et tilstrækkeligt iltindhold i vandløbet nedstrøms dambruget.

Ved udgangen af 2026 skal miljøgodkendelsen af Uhre Dambrug revurderes igen, hvilket vil medføre krav om emissionsbaseret regulering med en skærpelse af det maks. tilladte vandforbrug til ca. 286,6 l/s.

Mulighed for nedbringelse af miljøbelastning fra slam og medicin

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer til behandling af hhv. fisk og vand skal begrænses mest muligt. Sygdom i produktionen medfører øget dødelighed og tabt vækstpotentiale, hvilket bør være incitament for at tilrettelægge produktionen, så der ikke opstår sygdom.

Dambrugets brug af hjælpestoffer til vandbehandling kan bidrage til at reducere risikoen for sygdomsudbrud. Der fastsættes vilkår om substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimering med henblik på minimering af sygdomsrisiko.

Dokumentation for brug af medicin og hjælpestoffer vurderes at være i overensstemmelse med miljøkvalitetskrav, så længe dambruget følger de procedurer, der forudsættes i beregningerne.

Mulighed for nedbringelse af miljøbelastning fra slam

Dambrugets løsning for slamfjernelse og opbevaring er i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser. Nedbringelse af slammængden f.eks. ved slamafvanding er vanskeligt og forudsætter relativt store investeringer. Kommunen vurderer således, at det ikke er proportionelt at fastsætte krav om målrettet reduktion af affaldsfrembringelsen/ slamproduktionen.

Egenkontrol

Dambrugsbekendtgørelsen stiller krav om egenkontrol med 12 prøver årligt i det samlede indløb og det samlede udløb. Prøvetagningen skal fordeles jævnt ud over året svarende til 1 prøve hver måned.

Dambruget skal i forbindelse med prøvetagningen dokumentere vandforbruget for prøvedøgnet. Med godkendelse fastsættes vilkår om kontinuerlig flowmåling med en nøjagtighed på +/- 5%.

Uheds- og sygdomsforebyggelse

Uhre Dambrug er indrettet som et lavteknologisk anlæg. Indvinding af vand på flad strøm reducerer risikoen for uheld, som er forbundet med driftssvigt på teknisk udstyr.

Rensforanstaltninger og udstyr vedligeholdes løbende, så rens effektiviteten til enhver tid opretholdes f.eks. slamfjernelse i bundfældning, rensning af biofilter mm.

Produktionen er styret af miljø- og vejrforhold, som påvirker driftsforholdene og kan medføre sygdomsudbrud. Dambruget overvåger vandkvaliteten og besigtiger løbende fiskene for en tidlig forebyggende indsats ved svigtende vandkvalitet eller sygdomsudbrud (f.eks. målinger af vandkvalitet, unormal adfærd og lign.) og foretager mitigerende handlinger for at reducere effekten af sygdomsudbrud (f.eks. reduceret udfodring, tilkald af dyrlæge, vandbehandling mm.)

Kommunens vurdering

Det er kommunens samlede vurdering, at dambruget lever op til principperne om BAT. Med denne revurdering fastsættes særskilte BAT-krav jævnfør dambrugsbekendtgørelsens Bilag 7.

BAT-kravene stilles også til dambrug på emissionsbaseret regulering med særlige krav til indretningen herunder krav om anvendelse af recirkuleringsteknologi. Revurderingen fastsætter vilkår om, at dambruget skal foretage nødvendige ændringer i driften eller indretningen for at sikre at BAT-kravene overholdes. Kommunen skal orienteres inden disse ændringer iværksættes.

Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold

Der udføres årligt en bedømmelse af vandløbskvaliteten i Karup Å op- og nedstrøms Uhre Dambrug. I nedenstående tabel fremgår resultatet af de seneste 5 års bedømmelser udført efter Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI).

Tabel 12: DVFI opstrøms og nedstrøms i Karup Å.

År	Opstrøms dambruget Karup Å	Nedstrøms dambruget Karup Å
2018	6	7
2019	5	5
2020	5	4
2021	6	5
2022	5	6

Karup Å er i udkast til vandområdeplanerne 2021-2027 målsæt til "god økologisk tilstand" svarende til faunaklasse 5. Der er således mål opfyldelse op- og nedstrøms dambruget baseret på vandløbs smådyr med undtagelse af prøveåret 2020.

Generelt varierer DVFI-prøverne både opstrøms og nedstrøms dog med de største variationer på stationen nedstrøms dambrugets udløb. Flere år er faunabedømmelse højere nedstrøms end opstrøms. Antallet af negative diversitetsgrupper i ovenstående prøveår varierer mellem 1-3 på stationen opstrøms og mellem 3-5 på stationen nedstrøms. Forekomsten af flere negative diversitetsgruppe kan indikere øget indhold af organisk materiale på strækningen nedstrøms dambrugets udløb.

Strækningen forbi dambruget er ikke vurderet ud fra kvalitetskriterierne fisk, makrofytter, alger eller kemi.

Kommunens vurdering:

Det er kommunens vurdering, at den fortsatte drift ikke vil forhindre målsætningsopfyldelse for Karup Å.

Naturbeskyttelsesloven - §3 områder

Der er forekomst af §3-beskyttede områder i umiddelbar nærhed til dambruget og inde på dambrugsarealet. Naturtyperne omfatter mose, eng og søer og vandløb (Karup Å).

På arealer der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden ikke ændres, hvilket betyder, at der f.eks. ikke må graves, sås eller plantes.

Umiddelbart vest for dambruget er der registreret 3 søer af forskellig størrelse, som alle er af naturbeskyttelseslovens §3. Søerne har dog ikke hydraulisk kontakt med dambruget og vurderes ikke at blive eller være påvirket af dambrugets fortsatte drift.

Der er registreret et større moseareal umiddelbart nedstrøms dambruget.

Dambrugets slamdepoter ligger i et §3-beskyttet eng-areal, og derfor skal dambruget være opmærksom på, at tilstanden ikke må ændres på de omkringliggende arealer i forbindelse med den fremtidige drift.

Da der ikke ændres væsentligt på drifts eller produktionsforhold som følge af revurdering af dambrugets miljøgodkendelse, er det kommunens vurdering, at den fortsatte drift ikke vil påvirke tilstanden i de omkringliggende naturtyper.

Natura 2000 områder

Ved miljøgodkendelsen af 12. januar 2012 er der lavet en væsentlighedsvurdering efter bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der er ikke gennemført ny væsentlighedsvurdering i henhold til habitatdirektivet, da der er tale om en revurdering af gældende godkendelse. Der er således ikke tale om en plan eller et projekt jævnfør direktivets artikel 6.3¹⁷.

Det bemærkes dog, at seneste Basisanalyse for Natura 2000 område nr. 40 (H40) medtager havlampret som udpegningsgrundlag for området. Baseret på afgørelser ved EU-domstolen og

¹⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

Miljø- og Fødevarerklagenævnet fastsætter Viborg Kommune et skærpet krav til dambrugets indløbsafgøring af hensyn til lampretarter, der optræder som udpegningsgrundlag for habitatområdet.

Øvrige arter på udpegningsgrundlaget for H40 vurderes ikke at blive påvirket af den fortsatte drift på Uhre Dambrug.

I Vandplaner og Natura 2000 planer tages de nødvendige initiativer for at sikre gunstig bevaringsstatus for de udpegede arter og naturtyper. I den sammenhæng indgår Uhre Dambrug ikke i konkrete indsatser.

Vilkår vedrørende udledning af medicin og hjælpestoffer er udformet, så miljøkvalitetskrav overholdes, og dambrugets udledning vurderes derfor ikke at påvirke områderne.

Konklusion på den miljøtekniske vurdering

Det er Viborg Kommunes sammenfattende konklusion, at dambrugets indretning og drift foregår i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser. I forbindelse med denne afgørelse forudsættes visse indretningstekniske ændringer jævnfør bestemmelserne i gældende dambrugsbekendtgørelsen.

Nærmere datoer for hvornår disse ændringer senest skal være implementeret følger af vilkår 3 i denne afgørelse.

Der vil løbende i forbindelse med tilsyn og dambrugets egenkontrol blive ført kontrol med, at påbuddets vilkår er overholdt.

Ansøgningens sagsakter

I forbindelse med behandling af revurdering af miljøgodkendelsen af Uhre Dambrug er der modtaget følgende sagsakter:

- Oplysning til brug for revurdering, 28. april 2022,

Udkast til påbud om revurdering af miljøgodkendelsen har været forelagt dambruget, og dambruger har haft følgende bemærkninger.

Bilag 1: Oversigtskort, dambrugets indretning
Sydlig del af dambruget (målforhold ca. 1:1.500)

Nordlig del af dambruget (målforhold ca. 1:1.500)

Bilag 2: Stamoplysninger til beregning af medicinbehandling

Vandflow

Anlægs navn	Uhre Dambrug
Vandmængde til opblanding (Qmm, mindste månedsmiddel eller lign), l/sek	1050
Vandmængde ved overgang til saltvand, l/sek	4439
Vandmængde der kan anvendes til opblanding, ferskvand %	33
Vandmængde der kan anvendes til opblanding, saltvand %	33
Vandflow udløb under behandling, l/sek	400

Miljøvalitetskrav

Stof	Miljøkvalitetskrav i vandområdet (Bek 439/2016)			
	Generelt kvalitetskrav µg/l		Maksimumkoncentration µg/l	
	Indlandsvand	Andet overfladevand	Indlandsvand	Andet overfladevand
Amoxicillin	0,078	0,078	0,37	0,37
Florfenicol*	5,50	0,42	5,50	1,30
Oxolinsyre	15	15	18	18
Oxytetracyclin	10	10	21	21
Sulfadiazin	4,6	4,6	14	14
Trimethoprim	100	10	160	160

* Skærpet i henhold til Risikovurdering

Tilbageholdelse og udledningsperiode

Stof	Udskillelse og udledningsperiode (Bek 1567/2016)			Udledt total %	Maks konc %
	Udskillelse, % af indgivet stof	Udledningsperiode ved 10 dages behandling (90 % udledt), antal dage	Udledningsperiode efter behandlingsstop, beregnet antal dage		
Amoxicillin	100	10	0	100	100
Florfenicol	61	21	11	100	100
Oxolinsyre	100	17	7	100	100
Oxytetracyclin	100	10	0	100	100
Sulfadiazin	100	15	5	100	100
Trimethoprim	100	15	5	100	100

Behandlingsprocedure

Amoxicillin	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		60	70	80	90	100
5	2.335	39	33	29	26	23
6	2.335	39	33	29	26	23
7	2.335	39	33	29	26	23
8	2.335	39	33	29	26	23
9	2.335	39	33	29	26	23
10	2.335	39	33	29	26	23

Sulfadiazin	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		20	21,25	22,5	23,75	25
5	275.426	13.771	12.961	12.241	11.597	11.017
6	252.474	12.624	11.881	11.221	10.630	10.099
7	236.079	11.804	11.110	10.492	9.940	9.443
8	223.784	11.189	10.531	9.946	9.422	8.951
9	214.220	10.711	10.081	9.521	9.020	8.569
10	206.569	10.328	9.721	9.181	8.698	8.263

Trimethoprim	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		4	4,25	4,5	4,75	5
5	2.531.295	632.824	595.599	562.510	532.904	506.259
6	2.320.354	580.089	545.966	515.634	488.496	464.071
7	2.169.682	542.420	510.513	482.151	456.775	433.936
8	2.056.677	514.169	483.924	457.039	432.985	411.335
9	1.968.785	492.196	463.244	437.508	414.481	393.757
10	1.898.472	474.618	446.699	421.883	399.678	379.694

Florfenicol	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		10	12,5	15	17,5	20
7	269.728	26.973	21.578	17.982	15.413	13.486
8	269.728	26.973	21.578	17.982	15.413	13.486
9	269.728	26.973	21.578	17.982	15.413	13.486
10	269.728	26.973	21.578	17.982	15.413	13.486

Oxolinsyre	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		9	10	11	12	12,5
5	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110
6	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110
7	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110
8	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110
9	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110
10	538.877	59.875	53.888	48.989	44.906	43.110

Oxytetracyclin	MAX mængde aktiv stof (mg/d)	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
		Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage		60	70	80	90	100
5	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994
6	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994
7	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994
8	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994
9	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994
10	299.376	4.990	4.277	3.742	3.326	2.994

Bilag 3: Behandling af hjælpestoffer

På Uhre Dambrug må følgende hjælpestoffer (aktivt stof) anvendes:

- Formaldehyd
- Brintoverilte
- Kobber
- Pereddikesyre

Nedenfor redegøres for brug og udledning af de tilladte hjælpestoffer jf. dambrugets miljøgodkendelse af 12. januar 2012. I forbindelse med denne revurdering har Viborg Kommune genberegnet de forskellige scenarier baseret på de fastsatte omsætningsrater fra Bilag 8 dambrugsbekendtgørelsen.

De beregnede omsætningsrater fremgår af tabellen nedenfor.

Jordamme	Omsætning	Vandfase (mg/l/t)	Sediment	Beregnet omsætning (mg/l/t)
	Formaldehyd	0,05	115	0,1535
	H2O2	2	1000	2,9
	Pereddikesyre	0,25		

Biofilter	Omsætning	Vandfase	Sediment	Beregnet omsætning (mg/l/t)
	Formaldehyd	10		145
	H2O2	100		1450
	Pereddikesyre	5		72,5

Hjælpestofscenarier er simuleret i PoolSim på baggrund af intern omsætning på dambruget og fortynding.

I scenarierne nedenfor er bagkanalen delt op, og alle scenarier er beregnet ud fra, at udledningsspunktet er tættest på bundfældningen med mindst mulighed for omsætning og fortynding i bagkanalen. Scenarierne må således betragtes som "worst case".

For kobber er der ikke anvendt omsætningsrater, og overholdelse af miljøkvalitetskrav må således ske alene ved fortynding.

Miljøkvalitetskrav skal i henhold til risikovurderingen overholdes i en vandføring på 33 % af Q_{mm} (1.050 l/s) svarende til 346,5 l/s, idet der er 2 andre dambrug beliggende med udledning til Karup Å. Dette er der taget højde for i scenarierne ved at reducere vandføringen for fortynding nedstrøms dambruget.

Beregningseksemplerne tager udgangspunkt i at dammene har et gennemsnitsvolumen på 144,5 m³.

Den faktiske behandling bør optimeres og tilrettelægges indenfor de tilladte rammer ved konsultation med dyrlæge.

Brintoverilte

Der kan anvendes brintoverilteprodukter som vanddesinfektionsmiddel. Brintoverilte omsættes relativt hurtigt, og behandling med brintoverilte er derfor i god overensstemmelse med BAT.

I praksis bør koncentrationen af brintoverilte være over 5 mg/l i mindst 3-4 timer for optimal effekt. Denne koncentration kan opretholdes ved gentagne tilsætninger af brintoverilte under samme vandbehandling eller ved dosering til en højere startkoncentration. Opretholdelse af brintoveriltekoncentrationen er særligt afhængig af vandtemperatur, men afhænger også af det anvendte brintoverilteprodukt, vandflow, fiskestørrelse, konstruktion af opdrætsenheder, graden af recirkulering under behandlingen og især mængden af organisk stof. Dambruget bør derfor være forsigtigt ved dosering af stoffet.

Der kan doseres med brintoverilte til en koncentration på 30 mg/l i 20 halvt nedtrukne damme. Vandtilførslen bør lukkes imens dammene behandles.

Det fremgår af figuren nedenfor, at miljøkvalitetskravene er overholdt. Efter 3 timer kan yderligere 20 damme behandles efter behov.

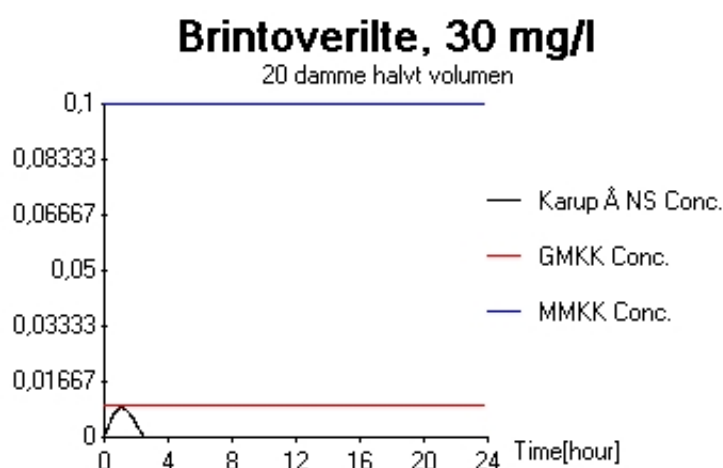

Fig. Brintoveriltekoncentration i Karup Å nedstrøms ved behandling af 20 halvt nedtrukne damme til en koncentration på 30 mg/l. Y-aksen vises i mg/l. Rød linje indikerer det generelle miljøkvalitetskrav mens den blå linje indikerer det maksimale miljøkvalitetskrav.

Nedenstående mængder skal tilsættes for at opnå en brintoveriltekoncentration på 30 mg/l i en dam med et gennemsnitsvolumen på 144,5 m³ (halv nedtrukket volumen er 72,3 m³).

	30%-opl (l)	35%-opl (l)
Jorddam 30 mg/l	7,2	6,2

Pereddikesyre

Der kan doseres i 20 halvt nedtrukne damme ad gangen med til en koncentration på 5 mg pereddikesyre/l. Ved anvendelse af pereddikesyre skal tilførslen af vand reduceres i 2 timer mens behandlingen foregår. Nedenstående figur viser koncentrationen af pereddikesyre i de behandlede damme. Det fremgår af figuren, at størstedelen af pereddikesyre er omsat i løbet af 2 timer. Efter 2 timer kan vandtilførslen genoptages og yderligere 20 damme kan behandles efter behov.

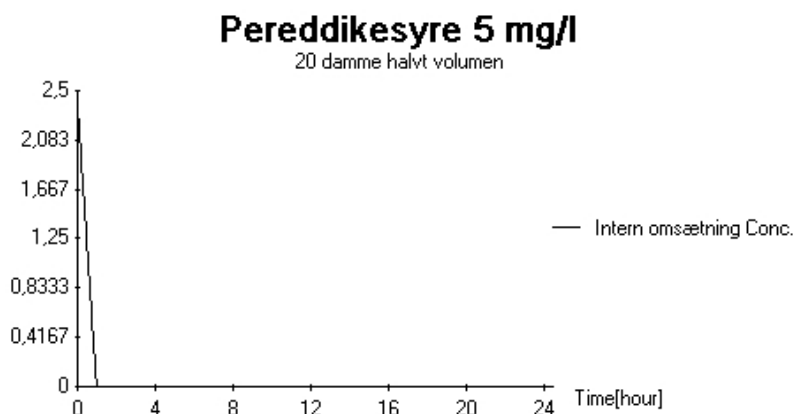

Fig. Brintoveriltekoncentration i behandlede damme i timer efter dosering. Y-aksen vises i mg/l.

Nedenstående mængder skal tilsættes for at opnå en pereddikesyrekoncentration på 5 mg/l i en dam med et gennemsnitsvolumen på 144,5 m³ (halv nedtrukket volumen er 72,3 m³).

	Per Aqua 5 %-opl (l)
Jorrdam 5 mg/l	7,23

Formaldehyd

Der kan doseres i 4 halvt nedtrukne damme af gangen til en koncentration på 15 mg formaldehyd/l. Udledningsperioden for formalin er ca. 5 timer. Efter 5 timer kan yderligere 4 damme behandles efter behov.

Formaldehyd 15 mg/l

4 damme halvt volumen

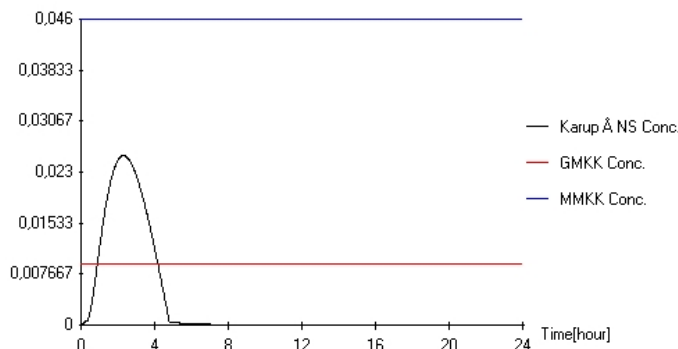

Fig. Formaldehydkoncentration i Karup Å nedstrøms dambruget ved behandling af 4 halvt nedtrukne damme til en koncentration 15 mg/l. Y-aksen vises i mg/l. Rød linje indikerer det generelle miljøkvalitetskrav mens den blå linje indikerer det maksimale miljøkvalitetskrav.

Anvendelse af formalin skal så vidt muligt søges substitueret med mindre miljø- og sundhedsskadelige hjælpestoffer.

Nedenstående mængder skal tilsættes for at opnå en brintoveriltekoncentration på 30 mg/l i en gennemsnitsdam med et volumen på 144,5 m³ (halv nedtrukket volumen er 72,3 m³).

	24%-opl (l)	37%-opl (l)
Jorddam 15 mg/l	4,4	2,9

Kobber

Kobbersulfat anvendes primært til desinfektion, bakteriel gælleinfektion og bekæmpelse af encellede parasitter. Stoffet opløses i vand, til kobber (Cu²⁺) og sulfat (SO₄⁻). Kobber er det aktive element. Da kobber ikke omsættes som brintoverilte eller formaldehyd, skal overholdelse af miljøkvalitetskravene sikres udelukkende ved fortynding i det anvendte vandvolumen. Brintoverilte-produkter må ikke anvendes samtidig med kobbersulfat.

Nedenstående scenarier dokumenter, at en halvt nedtrukket dam kan behandles ad gangen til en koncentration af aktivt kobber på 0,25 mg/l. Efter 24 timer kan yderligere én dam behandles efter behov.

Kobber, 0,25 mg/l

1 dam halvt volumen

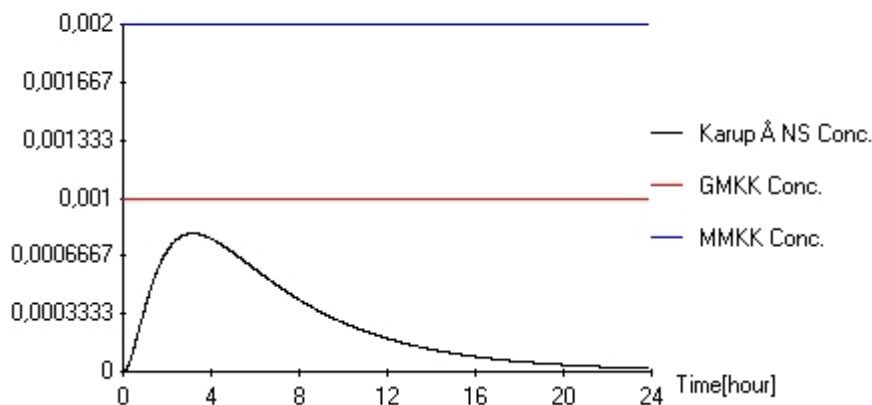

Fig. Kobberkoncentration i Karup Å nedstrøms dambruget ved behandling af 4 halvt nedtrukne damme til en koncentration 0,25 mg/l. Y-aksen vises i mg/l. Rød linje indikerer det generelle miljøkvalitetskrav mens den blå linje indikerer det maksimale miljøkvalitetskrav.

Nedenstående mængder skal tilsættes for at opnå en kobberkoncentration på 0,25 mg/l i en dam med et gennemsnitsvolumen på 144,5 m³ (halv nedtrukket volumen er 72,3 m³).

	Tilsat mængde blåsten (g)
Jorrdam 0,25 mg/l	70

Bilag 4: Vedr.: Udkast til revurdering af MGK (Dambrugets bemærkninger)

Viborg kommune
Teknik & Miljø,
Natur og Vand
Prinsens Alle 5,
DK- 8800 Viborg

Jens Kristian Nielsen
Toftvej 14 - DK 6950
Ringkøbing
Tlf. *45 27 22 60 77
E-mail: aquadam@post9.tele.dk

Holmsland, den 31.10.2022

Vedr.: Udkast til revurdering af MGK.

Viborg kommune har fremsendt udkast til revurdering af dambrugets miljøgodkendelse, dateret 12 januar 2012. Godkendelsen var baseret på den daværende dambrugsbekendtgørelse. Dambrugsbekendtgørelsen blev på visse områder justeret via bekendtgørelse nr. 1567 af 7.12.2016, idet visse krav ikke biologisk kunne opfyldes bl.a. foderkvotient til større fisk. BAT-krav for større fisk m.m. Markedssituationen har ligeledes ændret sig, således der kan være behov for en justering af produktionen for at være fremtidssikret j.fr. vilkår 9. Revurderingen bør derfor forholde sig til disse justeringer.

Bemærkninger:

Side 5

anføres, at dambruget modtager sættefisk fra ca. 30 g og producerer fisk i størrelsen 600 – 1000 g til udsætning i havbrug.

Dambruget vil gerne fremover have mulighed for en større fleksibel produktion, således at der evt. kan produceres en delmængde af ørreder på op til ca. 3000 g.

Vilkår bør derfor justeres efter nugældende bekendtgørelse.

Vilkår 13. om foderkvotient.

Vilkår 33 om BAT-Krav.

Viborg kommune argumenterer for, at der fremadrettet vil blive stillet et krav om et 4 mm indløbsgitter og henviser til MFVK af 15 juni 2022, hvori det anføres, at Hjørring kommune ikke har forholdt sig til en potentiel påvirkning af bæk-, flod-, og havlampret i vandløbet i det nedstrøms liggende habitatområde.

Det er noget af en overfortolkning af Klagenævnets afgørelsen, at det skulle medføre et krav om et 4 mm afgitring ved Uhre dambrug.

Klagenævnet har ophævet og hjemsendt afgørelsen til fornyet behandling, idet der var væsentlige mangler og fejl i Hjørring kommunens afgørelse. Bl.a. var der ikke præciseret hvilken lovhjemmel på hvilke dele af projektet, der var lagt til grund for afgørelsen. Desuden var der under klagesagsbehandlingen fremkommet flere ændringsforslag, så det var svært at vurdere, hvilke dele af projektet der hørte under hvilken lovgivning og hvordan det egentlige projekt ville se ud.

Under klagesagen er der bl.a. fremsendt et nyere forslag til afgitring/afværgeforanstaltninger af vandindtaget, end det oprindelige forslag, der indgik i projektet. Nævnet anfører at man ikke i afgørelsen har forholdt sig til Habitatdirektivet og spørgsmålet om afgitringen i projektet eller forholdt sig til det nye fremsendte projekt i sagen fra DFU.

Kommunen skriver i udkastet side 23, "at det fremgår af Nævnets afgørelse, at en 6 mm afgitring ikke vurderes at være tilstrækkelig." Det er ikke korrekt. Nævnets skriver, at man ikke har forholdt sig til det fremsendte projekt j.fr. ovenstående.

Nævnet henviser blot til gældende praksis, den seneste viden på området og referere til Eu-domstolens dom af 26.april 2017.

Denne dom afviger ikke væsentlig fra tidligere, idet en vurdering efter Habitatdirektivet skal forholde sig til "Væsentlighedskriteriet". Hvis en sådan vurdering skulle medføre, at f.eks et 6 mm afgitring ville kunne påvirke beskyttelse arter væsentlig, så skal der iværksættes ekstra foranstaltninger.

Viborg kommune har ikke foretaget en konkrete vurdering af det pågældende vandindtags udformning, strømforhold m.m. på det pågældende sted i vandløbet, i forhold til udpegningsgrundlaget i Karup Å.

I øvrigt er det ikke Viborg kommunes kompetenceområde, at vurdere en konkret afgitring i forhold til Habitatarter. Kompetencen hører under Fiskeriloven og er DFU's kompetenceområde, der vurderer hvilke foranstaltninger, der evt. vil være nødvendige for at påvirkningen på arter ikke vil være væsentlig.

Der bør lægges følgende til grund for en vurdering af væsentlighedskriteriet.

- Karupområdet er en af landets koldeste steder i vinterperioden. Ved at nedsætte risteafstanden fra 6 mm til 4 mm, øger man risikoen for tilfrysning af gitteret, idet jernmængden øges med en 1/3 i forhold til vandets indløbsareal. Desuden øger man indløbshastigheden gennem risten når indløbsarealet mindskes, d.v.s. man skaber et øget tryk gennem risten.
- Karup å har en Q-mm ved Ure dambrug på 1.000 l/s. Som tommelfingerregel kan man påregne, at sommermiddelvandføring er ca. 1.500 – 1.800 l/s. (jeg har ikke den eksakte sommermiddelvandføring p.t.) Vandindtaget til Ure dambrug er 400 l/s. Vandindtaget udgør ca. 22- 26 % af sommervandføringen.
- Flod- og Havlamperetter gyder normal i ca. 4-5 sommermåneder i større vandløb. Dambruget har ikke observeret døde lamperetter på indløbsgitteret, der har været opstrøms dambruget for at gyde. Hvis dette er tilfældet, så er der ikke behov for at skærpe afgitringen. Hvis der evt. skulle være et behov, så vil det kun være dele af året og ikke helårlig som Viborg kommune ligger op til.

- Det nuværende vandindtag består af en gitterrist med 6 mm afstand i gitteret. Vandindtaget/risten er ca. 27 meter lang med en vanddybde på ca. 0,75 m. Vandsluget er ca. 20 m². Hastigheden ved vandindtaget er ca. 0,02 m/sek. Der er ca. 10 gange mindre end den slæbekraft der skal til for at flytte et sandkorn.
- Evt. lampretlarver vil passiv flyde med hovedstrømmen ned gennem vandløbet og vil næppe mærke en diffus sidevandsindtag med en vandhastighed på 0.02 m/s, i forhold til hovedstrømmen i vandløbet, der har en væsentlig højere hastighed. (Jeg har ikke p.t vandløbsprofilen ved vandindtaget, men vurderes til at være 10 – 15 gange større.)
- Hvis der er behov for yderligere tiltag i forbindelse med det nuværende ristesystem, så kan dambruget evt. etablere en skærm (evt. grødeskærm) foran risten, så hovedstrømmen bliver koncentreret henover det nuværende stryg, for at sikre hovedparten af evt. habitatarter og fauna følger hovedstrømmen.

Efter vores opfattelse vil ovenstående forhold ved vandindtaget kunne opfylde Habitatdirektivets betingelser om, at projektet ikke må påvirke habitatarterne væsentlig, når forholdene omkring vandindtaget vurderes konkret.

Vi skal anmode om, at der foretages en faglig dialog med DMU og at de foretager en vurdering af det de pågældende forhold i vandløbet i og omkring vandindtaget til Uhre dambrug, og i forhold til Habitatudpegningen nedstrøms i Karup å.

Måtte der være behov for yderligere står vi eller dambruget til rådighed for yderligere materialer.

Med venlig hilsen
AQUA-DAM

Jens Kristian Nielsen
27 22 60 77

Kopi til:

Bilag 5: Forespørgsel hos DTU Aqua vedr. afgitring dambrug

Fra: Jan Nielsen <janie@aqu.aqua.dtu.dk>

Sendt: 7. november 2022 12:46

Til: Dave Larsen <dalar@viborg.dk>

Emne: Sv. Faglig vurdering af gitterstørrelse

Hej Dave

Med udgangspunkt i en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet den 15. juni 2022 har du i en mail til Finn Sivebæk den 4. november 2022 spurgt, om det er rigtigt tolket,

- at der bør stilles krav om 1 mm gitter for at sikre tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter, og
- at gitterafsted på >1mm ikke sikrer tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter

Jeg skal hermed svare på dine spørgsmål, da jeg har været en del involveret i afgitringsproblematikken.

For overskuelighedens skyld har jeg sammenstillet væsentlige uddrag af nævnets afgørelse i denne boks:

Uddrag fra Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

I afgørelsen henviser nævnet bl.a. til

- et notat fra DTU Aqua 2011 med titlen "*En opdateret og udbygget vurdering af afgitringskravet ved dambrug i ferske vandsystemer med fokus på udvalgte rødliste- og habitatarter af fisk, herunder lampretter*",
- at det af DTU Aquas notat fremgår, at mindre individer af f.eks. bæk-lampret samt yngel af bæk-, flod og havlampret, laks og stavsild, er beskyttet ved en gitterstørrelse på 1 mm, men ikke ved 4 mm.
- Uanset at DTU Aquas notat er udarbejdet til vurdering af vandindtag til dambrug er det nævnets vurdering, at notatet også er relevant for anden indvinding af overfladevand end til dambrug.

Herudover bemærker nævnet for så vidt angår lampretarter, at det i en undersøgelse fra New Zealand, der omhandler lampretarten *Geotria australis*, der er sammenlignelige med lampretterne i Danmark, er anbefalet en gitterstørrelse på 1,5 mm.

Nævnet konkluderer desuden, at Hjørring Kommune i forbindelse med den fornyede behandling af sagen bør inddrage den nyeste viden om relevante afgitringsstørrelser for bl.a. lampretter, laks og stavsild i fastlæggelsen af et eventuelt vilkår om afgitring i forbindelse med kommunens vurderinger efter habitatbekendtgørelsen og vandrammedirektivet.

DTU Aquas svar

Notatet fra 2011 beskrev situationen ved dambrug. Men det blev også fremhævet, at andre anlæg som f.eks. turbineanlæg kunne have negativ betydning på vildfiskebestandene.

Set i forhold til de to spørgsmål i din mail kan jeg bekræfte, at DTU Aqua i notatet fra 2011 vurderede,

- at der bør stilles krav om 1 mm gitter for at sikre tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter, og
- at gitterafsted på >1mm ikke sikrer tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter.

DTU Aqua har ikke umiddelbart kendskab til ny viden, der væsentligt kan ændre denne vurdering og kan henvise til, at den australske anbefaling om 1,5 mm tremmeafstand nogenlunde følger DTU Aquas anbefaling om 1 mm afgitring.

Jeg kan også henvise til, at der i de senere år flere steder har været etableret og driftet 1 mm afgitring i form af selvrensende, roterende ristetromler ved dambrug i vandløb med snæbel.

De bedste hilsener

Jan Nielsen

Fiskeplejekonsulent / cand. scient/ biolog
Sektion for Ferskvandsfiskeri og -Økologi
DTU Aqua

Danmarks Tekniske Universitet

Institut for Akvatiske Ressourcer
Vejlsovej 39
8600 Silkeborg
Mobil 21685643 (prøv først dette nr.)
Direkte telefon 35883123
EAN-nr.: 5798000877344
janie@aqu.dtu.dk
<https://www.fiskepleje.dk/>
www.aqua.dtu.dk

Fra: Dave Larsen <dalar@viborg.dk>

Sendt: fredag den 4. november 2022 14.01

Til: fs@aqu.dtu.dk <fs@aqu.dtu.dk>

Emne: Faglig vurdering af gitterstørrelse

Hej Finn.

Tak for samtalen tidligere på ugen.

Efter klagenævnets afgørelse [Lampretter-gitter-vandnindtag-vandloeb-Miljoe-og-Foedevareklagenaevnet-klagenoevn-afgoerelse-om-afgi \(3\).pdf](#), henvises der til notatet [Lampretter-afgitring roedliste habitatarter-vandloeb \(2\).pdf](#).

Er det rigtig tolket at, der bør stilles krav om 1 mm gitter for at sikre tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter, og at gitterafsted på >1mm ikke sikrer tilbageholdelse af tabel 5 nævnte arter.

Med venlig hilsen

Dave Larsen, Miljøteknolog